УДК 340.113(477)

**І. В. Козубай**

# ВЕКТОРИ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ДИНАМІКИ ЦИВІЛІСТИКИ: ВІД КЛАСИЧНОЇ ДОГМАТИКИ ДО ЦИФРОВИХ ДЕВІАЦІЙ

*У статті досліджено динамічні процеси в терміносистемі цивільного права, зумовлені цифровою трансформацією суспільства. Мета роботи – теоретично обґрунтувати механізми термінологізації новітніх понять та виявити ризики термінологічних девіацій у текстах нормативно-правових актів. Приділено увагу процесам детермінологізації класичних цивілістичних категорій та їхній реконцептуалізації в цифровому середовищі. Запропоновано лінгвокогнітивний підхід до аналізу нових об'єктів цивільних прав (цифрових речей, віртуальних активів), що сприятиме уніфікації понятійного апарату в законотворчій діяльності.*

***Ключові слова**: терміносистема цивільного права, термінологізація, детермінологізація, цифрове середовище, цифрова девіація, технологічне панування.*

**Kozubai, I. Vectors of Terminological Dynamics in Civil Law: from Classical Doctrine to Digital Deviations.** *The article examines the scholarly literature on terminological dynamics in Civil Law as a complex process driven by the evolution of national civil legislation, the reception of foreign legal experience, and the impact of contemporary socio-economic and technological transformations. The relevance of the study is determined by the growing role of legal terminology within the mechanism of legal regulation, as new legal phenomena, models of behaviour, and regulatory constructs are articulated precisely through terms, while terminological uncertainty directly affects the coherence of legal interpretation and law-enforcement practice. The focus of the research is the problem of the proper formation, adaptation, and use of new legal terms in Civil Law, particularly under conditions of active engagement with foreign-language elements and the digitalisation of the legal environment, which intensifies the risks of semantic shifts and the conceptual fragmentation of the terminological apparatus.*

*The purpose of the article is to provide a comprehensive scholarly analysis of the vectors of terminological dynamics in Civil Law, to identify the patterns underlying the formation of new legal terms, and to substantiate criteria for their correct semantic adaptation and systematic integration into the national legal terminological system. The article demonstrates that a legal term in Civil Law performs not only a nominative but also a cognitive and regulatory function and therefore must be aligned with the content of normative acts and the internal logic of the legal system. It is substantiated that effective reception of foreign legal constructs is possible only through their systemic reinterpretation rather than mechanical transfer, a point that*



https://doi.org/10.34142/23127546.2026.64.23

CC BY NC

*becomes particularly evident in the analysis of the correlation between specific contractual categories across different legal orders.*

*Special attention is paid to the impact of digital transformations on the renewal of the civil-law conceptual framework and to the problems of legal qualification of new objects associated with digital assets.*

*The scientific novelty of the study lies in the integrated combination of philological and civil-law approaches to the analysis of legal terminology, which makes it possible to consider it not as a set of isolated lexical units, but as a coherent system embedded in the mechanism of legal regulation and dynamically linked to doctrinal and technological changes.*

***Keywords:*** *terminology system of Civil Law, terminologisation, determinologisation, digital environment, digital deviation, technological dominance.*

## Вступ

Сучасний етап розвитку цивільного права характеризується дифузією іншомовних правових конструкцій та цифровою детермінованістю понятійного апарату. У зазначених умовах юридична термінологія функціює і як мовний засіб, і як елемент нормативного регулювання, що забезпечує вербалізацію нових правових явищ, поведінкових моделей та цифрових регулятивних механізмів.

Проблематика зазначених процесів полягає у відсутності усталених і методологічно вивірених підходів до формування, адаптації та тлумачення нових юридичних термінів у цивілістиці.

Запозичення іноземних правових конструкцій, поява термінів, пов'язаних із цифровізацією, а також використання нових лексичних одиниць у науковому й нормативному дискурсі, часто супроводжуються семантичною невизначеністю, конкуренцією понять і розбіжностями в їх правовому розумінні. Такий процес ускладнює єдність праворозуміння, створює ризики для правозастосовної практики та знижує ефективність цивільно-правового регулювання.

Особливої **актуальності** проблема набуває з огляду на нормативну природу юридичного терміна, який у цивільному праві пов'язаний із конкретними правовими наслідками. Помилки або неточності в термінологічному оформленні правових категорій здатні призводити до викривлення змісту правових норм, ускладнення їхнього тлумачення та неоднаковості застосування. У зв'язку з цим актуалізується необхідність комплексного наукового осмислення векторів термінологічної динаміки цивілістики в площині класичної догматики й

сучасних цифрових девіацій з метою встановлення закономірностей формування нових термінів і визначення критеріїв їхньої коректної інтеграції в національну правову систему.

Проблематика юридичної термінології, її формування, функціювання та розвитку в цивілістиці посідає чільне місце в сучасних наукових дослідженнях і розглядається крізь призму філологічних, теоретико-правових і нормативно-прикладних підходів.

Вимоги до застосування юридичних термінів у нормативно-правових актах, критерії їхньої точності та однозначності, а також наслідки термінологічних неточностей для правозастосовної практики ґрунтовно проаналізовано в працях А. Красницької (Красницька, 2015; Красницька, 2017: 101). Філологічний вимір термінотворчих процесів у праві представлений працями О. Литвиненко, Є. Літвиненко та А. Полов'ян, які розглядають англізми як джерело оновлення галузевої термінології, акцентуючи увагу на проблемах семантичної адаптації та співвіднесення запозичених одиниць із національною терміносистемою (Литвиненко, & Літвиненко, 2024: 53). Практичні аспекти функціювання юридичної термінології в документотворенні та правничій комунікації розкрито в навчально-методичних матеріалах з юридичного документознавства, підготовлених А. Красницькою та В. Підвисоцьким (Красницька, & Підвисоцький, 2019).

Теоретико-правові засади формування та гармонізації юридичної термінології в контексті європейської інтеграції проаналізовано в працях Ю. Шемшученка (Шемшученко, 2004), де увагу зосереджено на системному узгодженні національного законодавства з європейським правом. Порівняльно-правовий аспект уніфікації та гармонізації законодавства, а також його вплив на термінологічну визначеність розкрито в дослідженнях Н. Клещенко (Клещенко, 2022). Значення термінологічної визначеності як складника державно-правового розвитку та чинника стабільності правового регулювання висвітлено в працях Н. Оніщенко та С. Сунєгіна (Оніщенко, & Сунєгін, 2023).

Сучасний стан юридичної термінології в умовах кризових і трансформаційних процесів, зокрема в ситуаціях підвищеної соціальної та безпекової напруженості, проаналізовано Н. Дихтою (Дихта, 2022), що дозволяє простежити зміни термінологічних пріоритетів і ризики фрагментації правничої мови. Питання природи правових понять, їхнього концептуального статусу та ролі в системі сучасного права

розглянуто в працях В. Лазарєва (Лазарєв, 2023), де правові категорії осмислюються як результат нормативного мислення та концептуалізації соціальної дійсності.

Окремий міждисциплінарний аспект, пов'язаний із цифровізацією та її впливом на правові процеси, актуалізує проблему оновлення юридичної термінології в умовах цифрових трансформацій. Водночас аналіз наявних досліджень свідчить, що більшість із них зосереджуються на окремих аспектах термінологічних змін: філологічних, нормативних або порівняльно-правових, що зумовлює потребу подальшого комплексного осмислення термінологічної динаміки цивілістики з урахуванням системної взаємодії доктринальних підходів, процесів уніфікації та сучасних цифрових впливів.

**Метою** статті є наукове осмислення векторів термінологічної динаміки цивілістики в умовах цифровізації, з'ясування закономірностей термінологізації новітніх концептів та обґрунтування критеріїв подолання термінологічних девіацій для їхньої системної інтеграції в національну правову терміносистему.

**Предмет** дослідження – лінгвокогнітивні закономірності та вектори трансформації термінології цивільного права, зокрема процеси термінологізації новітніх понять, явища детермінологізації та термінологічної девіації в умовах цифровізації правового середовища.

**Завдання** статті: розкрити зміст термінологічної динаміки цивілістики крізь призму переходу від аналогової до цифрової парадигми правового регулювання; визначити лінгвокогнітивні механізми термінологізації ІТ-концептів та умови їхньої легітимізації в системі цивільного права; проаналізувати явища детермінологізації та термінологічної девіації, що виникають внаслідок конфлікту між класичною догматикою та новими технологічними реаліями; сформулювати теоретичні засади реконцептуалізації базових категорій цивільного права у цифровому середовищі.

**Методи дослідження**

У роботі використані системно-структурний метод (для аналізу терміносистеми як цілісного утворення), компаративний метод (при зіставленні англо-американських та вітчизняних правових конструкцій), а також лінгвокогнітивний та метод концептуального аналізу, що дозволяє виявити специфіку термінологічних девіацій у цифровому дискурсі.

**Виклад основного матеріалу**

Формування нових юридичних термінів відбувається під впливом низки взаємопов'язаних чинників, що визначає необхідність розмежування підходів до їхнього аналізу. Одним із ключових чинників термінологічної динаміки виступає внутрішній розвиток національного цивільного законодавства, у межах якого формуються нові поняття для позначення явищ, правових конструкцій і моделей регулювання, раніше не відомих або недостатньо окреслених у доктрині. У цьому контексті активізується використання запозичень з іноземного правового досвіду, що дозволяють точніше визначати зміст прав і обов'язків суб'єктів, межі дії правових інститутів, особливості правового режиму та структуру правовідносин за умови попереднього термінологічного аналізу й досягнення семантичної визначеності (Литвиненко, & Літвиненко, 2024: 53).

Відсутність уніфікованого реєстру юридичних термінів посилює вимоги до їхньої зрозумілості та однозначності для професійного середовища, оскільки саме термінологічна визначеність є передумовою однакового застосування норм права й стабільності правозастосовної практики (Красницька, 2015; Шемшученко, 2004). Юридичні категорії функціюють і як номінативні одиниці, і як інструменти пізнання, що відображають предмет дослідження, забезпечують логіко-гносеологічний аналіз цивільно-правових явищ і беруть участь у моделюванні правової реальності (Красницька, 2019). Водночас категорії, наділені правовим навантаженням, мають бути узгоджені зі змістом нормативних актів, адже наукова рефлексія нових термінів у цивілістиці неминуче спирається на текст законодавства та його системні зв'язки (Дихта, 2022: 833).

На відміну від інших галузей знання, де термін може виконувати суто описову або гіпотетичну функцію, у праві кожна лексична одиниця пов'язана з нормативним значенням і конкретними юридичними наслідками. Використання нового терміна вимагає врахування його регулятивного потенціалу та функціональної ролі в механізмі правового регулювання, оскільки помилки у кваліфікації здатні впливати на зміст правовідносин і практику їх реалізації (Любченко, 2015: 71).

У процесі адаптації запозичених термінів у національному праві часто відбувається трансформація їхньої первинної сутності. Показовим у цьому сенсі є сприйняття з англо-американського права

конструкції "*warranty*", унаслідок чого сформувалося самостійне й концептуально оригінальне правове поняття та інструмент цивільно-правового регулювання. В англійському праві разом із "*warranties*" використовується термін "*representations*", який за своєю природою означає заяву, твердження або повідомлення про певні обставини й має передусім інформаційний характер. "*Representations*" орієнтують іншу сторону в намірах, фактичних обставинах чи можливостях контрагента та слугують підставою для прийняття рішення про вступ у договірні відносини. Компенсаційний ефект, зокрема у формі відшкодування збитків, у межах англійського договірного права пов'язується насамперед саме з "*warranty*". На відміну від "*representations*", які виконують функцію інформування та стимулювання до укладення договору, "*warranty*" має чітко виражений правовий наслідок у разі недостовірності відповідного твердження.

Природа завірень у національному цивільному праві залишається недостатньо дослідженою. У зарубіжному правопорядку "*representations*" і "*warranties*" спрямовані на фіксацію певних фактів станом на момент укладення договору, однак у кожній юрисдикції сформовано власні доктринальні підходи до розуміння цих інститутів. Водночас їх об'єднують спільні ознаки практичної спрямованості: наявність твердження з боку контрагента та настання правових наслідків у разі його недостовірності. Унаслідок адаптації відповідна конструкція в національному праві поєднала риси як "*representations*", так і "*warranties*", що зумовило її змішану правову природу. Можна констатувати, що зіставлення англійської та української правничої термінології можливе лише за умови порівняльного аналізу цілісних терміносистем. Інакше визначення сутності юридичних категорій втрачає точність, а використання запозичених термінів ризикує набути формального або спотвореного характеру.

Водночас, якщо у випадку з "*warrantie*" ми спостерігаємо свідому рецепцію, то в цифровому середовищі виникає явище термінологічної девіації. Термін *"володіння"*, який у класичній догматиці передбачає фізичне панування над річчю, у випадку з цифровими активами зазнає семантичного зміщення: фактичне панування замінюється технологічним контролем (наявністю приватного ключа). Це створює девіацію, де юридичне значення терміна вступає в конфлікт із його технічним функціонуванням.

Окрему увагу в контексті термінологічної динаміки варто приділити феномену цифрової девіації, що виникає внаслідок накладання технологічних алгоритмів на класичні цивілістичні категорії. Яскравим прикладом є трансформація терміна *"володіння"*. У традиційній догматиці володіння ґрунтується на фізичному пануванні над об'єктом та намірі ним володіти. Проте в цифровому середовищі контроль над безтілесним об'єктом (наприклад, віртуальним активом) здійснюється через технічний доступ до криптографічного ключа. Це породжує семантичне відхилення, за якого юридичне поняття *"володіння"* детермінується програмним кодом, що вимагає реконцептуалізації цієї категорії як *"технологічного панування"*, що виходить за межі класичного речового права.

Водночас інтенсивний розвиток цифрових платформ запускає процес детермінологізації усталених правових конструкцій. Зокрема, категорія *"правочин"* у межах смарт-контрактів зазнає функціонального спрощення, де юридична воля суб'єкта розчиняється в автоматизованому алгоритмі виконання. Це призводить до часткової втрати терміном своєї суворої нормативності в повсякденному цифровому дискурсі, де *"код"* починає сприйматися як *"закон"*. Виявлення таких девіацій дозволяє встановити вектори, за якими цифрова реальність видозмінює внутрішню логіку терміносистеми, перетворюючи її з ієрархічної структури на гнучку, гібридну мережу юридико-технічних понять.

Очевидно, що кожен правовий інститут або норма права під час "переміщення" з однієї правової системи в іншу мають і відповідати практичним потребам суб'єкта запозичення, і забезпечувати вищий рівень ефективності порівняно з попереднім регулятивним станом (Лазарєв, 2023: 56). Таке запозичення повинно мати системний характер, перетворюючись на повноцінний елемент правової системи, що водночас зберігає спадковість і зазнає трансформації. Це стає можливим за умови відсутності в національному праві адекватної лексичної одиниці для номінації відповідного правового явища, наявності реальної потреби в єдиному підході до його тлумачення всіма суб'єктами правозастосування та збереження функціональної зручності використання нового терміну для опису правової реальності.

Варто зауважити, що вагомим чинником формування нових термінів є поява та розвиток сучасних технологій, які породжують

принципово нові об'єкти правового регулювання. Такі явища потребують найменування, однак їхня номінація має співвідноситися з усталеним у національній теорії та практиці термінологічним апаратом. Активізація проникнення запозичених термінів у юридичну мову зазвичай відбувається в періоди структурних змін суспільного устрою, оновлення правових інститутів і появи нових форм суспільних відносин, що зумовлює інтенсифікацію термінотворчих процесів (Красницька, 2017: 102).

Стрімке зростання кількості нових термінів у цивілістичному понятійному апараті актуалізувало інтерес до методології їх дослідження. У зв'язку з цифровізацією економіки, відповідна лексика поступово закріплюється в нормативно-правових актах, що зумовлює потребу введення таких термінів, як "*цифрове право*", "*цифровий актив*", "*криптовалюта*", "*електронна форма*" та інших. Проблемність цієї ситуації полягає в широкому використанні нових лексичних одиниць без належного врахування напрацювань загальної теорії права, принципів термінологічної спадковості та правил адаптації іноземного правового досвіду.

Невизначеність правової природи нових об'єктів, зокрема у сфері цифрових активів, зумовлює складнощі їхньої кваліфікації в правозастосовній діяльності. У доктрині такі явища пов'язуються з різними правовими категоріями – об'єктами цивільних прав, майном, майновими правами, специфічними товарами або платіжними засобами, що свідчить про відсутність усталеного підходу до їхнього правового розуміння (Наумик, 2023; Клещенко, 2022). Зміна технологічних умов не заперечує існування традиційних економічних і правових конструкцій, проте істотно трансформує механізми їх функціонування. У цьому контексті цифрові гроші розглядаються як засіб розрахунків, емісія якого не пов'язана з діяльністю суверенної держави та не має чітко визначеного емітента.

Як зазначають Н. Оніщенко і С. Сунєгін, помилкове або неточне розуміння змісту лексичної одиниці становить окремий чинник термінологічної динаміки та зумовлює потребу в її уточненні (Оніщенко, & Сунєгін, 2023: 166). Специфіка правотворчого процесу полягає в тому, що він відображає нормативні потреби суспільного життя та нормативне ставлення до об'єктивної дійсності, опосередковане інститутами публічної влади. Саме це визначає формування

особливого типу мислення – юридичного, який продукує та використовує спеціальні поняття для вираження відповідних регулятивних запитів. Юридичні поняття постають різновидом соціальних понять, специфіка яких зумовлена нормативною природою правового мислення як особливого способу освоєння соціальної реальності.

Удосконалення понятійного апарату передбачає введення в обіг нових правових термінів, які раніше не мали відповідників і повинні відображати трансформацію суспільних процесів та закономірності їхнього розвитку в умовах сучасного соціально-економічного середовища. Водночас досягнення точності у використанні юридичної термінології потребує особливої уваги до можливих зміщень або підміни змісту правових норм, що можуть виникати в процесі правотворчості та експертизи нормативних текстів.

**Висновки**

Здійснений аналіз дозволяє констатувати, що термінологічна динаміка цивілістики формується як складний системний процес, зумовлений внутрішньою еволюцією національного цивільного законодавства, інтенсивною взаємодією з іншими правопорядками та трансформаціями соціально-економічного середовища, зокрема в умовах технологічних змін. У цьому контексті поява нових юридичних термінів постає не як лінгвістичне оновлення, а як результат концептуальної трансформації правового регулювання відповідно до змін соціальних потреб.

Визначальною особливістю юридичного терміна в цивільному праві є його нормативна зумовленість, що поєднує номінативну, пізнавальну та регулятивну функції. Термінологічні одиниці не лише фіксують правові явища, а й беруть участь у формуванні змісту правових норм та визначають параметри правозастосовної діяльності. Це зумовлює підвищені вимоги до їхньої семантичної визначеності, системної узгодженості та відповідності структурі чинного законодавства, оскільки саме термінологічна точність виступає передумовою єдності правозуміння й стабільності цивільного обороту.

Аналіз рецепції іноземних правових конструкцій засвідчує, що запозичення юридичних термінів є методологічно виправданим лише за умови їхньої глибокої адаптації та інтеграції в національну термінносистему. При цьому формування нових понять відбувається не

шляхом механічного перенесення іншомовних моделей, а через їхнє переосмислення відповідно до внутрішньої логіки цивільного права. Співвідношення таких категорій, як "*warranty*" і "*representations*", ілюструє, що результатом рецепції часто стає змішана правова конструкція, яка поєднує елементи різних доктринальних підходів і набуває самостійного значення в межах національного правопорядку.

Суттєвий вплив на оновлення цивілістичного понятійного апарату справляють і процеси цифровізації, що зумовлюють появу нових об'єктів правового регулювання та відповідних термінів. Відсутність усталених нормативних і доктринальних підходів до визначення їхньої правової природи ускладнює кваліфікацію таких явищ і підвищує ризик термінологічної фрагментації. За цих умов особливого значення набуває методологічно виважений аналіз нових лексичних одиниць із урахуванням принципів термінологічної спадковості, системності та функціональної адекватності.

Окремий аспект термінологічної динаміки становить проблема неточного або помилкового тлумачення юридичних термінів, що зумовлює потребу їхнього наукового уточнення. Удосконалення понятійного апарату цивілістики має ґрунтуватися на усвідомленні нормативної природи юридичного мислення як особливого способу концептуалізації соціальної дійсності. У цьому вимірі розвиток цивільно-правової термінології постає і як процес мовної модернізації, і як інструмент забезпечення концептуальної цілісності, внутрішньої узгодженості та ефективності сучасного правового регулювання.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробці семантичного фільтра для нових термінів, що дозволить мінімізувати девіації ще на етапі законотворчої експертизи.

**ЛІТЕРАТУРА**

**Дихта**, Н. М. (2022). Сучасний стан юридичної термінології та її використання в умовах військової агресії. *Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (с. 832–833). Одеса. 2. **Клещенко**, Н. О (2022). Уніфікація та гармонізація законодавства: порівняльно-правовий аспект. *Юридичний науковий електронний журнал, 4,* 29–31. https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-4/5. 3. **Красницька,** А. В. (2015). Вимоги, що ставляться до застосування юридичних термінів у нормативно-правових актах. *Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи.* Матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (с. 244). Київ: Національна академія внутрішніх справ.

4**. Красницька,** А. В. (2017). Проблеми використання юридичних термінів у законодавстві України. *Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи*. Матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (Ч. 1), (с. 99-102). Київ: Національна академія внутрішніх справ. 5. **Красницька,** А. В., & Підвисоцький, В. В. (2019). *Юридичне документознавство*. Мультимедійний навчальний посібник. Київ: Національна академія внутрішніх справ. Узято з https://arm.naiau.kiev.ua/books/legal_documentation/info/lec5.html. 6. **Лазарєв,** В. В. (2023). Природа правових понять. *Актуальні проблеми розвитку сучасного права: українські реалії та зарубіжний досвід*. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (с. 55–58). Рівне. 7. **Литвиненко,** О., Літвиненко, Є., & Полов'ян, А. (2024). Англізми як джерело української термінології в галузі цивільного захисту. *Український світ у наукових парадигмах,* 51–54. 8. **Любченко,** М. І. (2015). *Юридична термінологія: поняття, особливості, види*. Харків. 9. **Наумик,** А. (2023). Розвиток юридичного документознавства в Україні як основа сучасної правової площини. *Modern Vision of Implementing Innovations in Scientific Studies. The proceeding of the II International Scientific and Theoretical Conference* (pp. 44–46). Sofia. 10. **Оніщенко,** Н. М., & Сунєгін, С. О. (2023). Термінологічна визначеність як складова державно-правового розвитку: питання уніфікації. *Grail of Science*, 24, 164–174. https://doi.org/10.36074/grail-of-science.17.02.2023.026. 11. **Шемшученко,** Ю. С. (2004). Теоретичні проблеми гармонізації законодавства України з європейським правом. *Вісник Академії правових наук України, 3(38),* 106–112.

**REFERENCES**

1. **Dykhta**, N. M. (2022). Suchasnyi stan yurydychnoi terminolohii ta yii vykorystannia v umovakh viiskovoi ahresii [The Current State of Legal Terminology and its Use in the Conditions of Military Aggression]. *Yevropeiskyi vybir Ukrainy, rozvytok nauky ta natsionalna bezpeka v realiiakh masshtabnoi viiskovoi ahresii ta hlobalnykh vyklykiv XXI stolittia. The proceedings of the International scientific and practical conference – Ukraine's European Choice, Development of Science and National Security in the Realities of Large-Scale Military Aggression and Global Challenges of the 21st Century. Materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii.* (pp. 832–833). Odesa [in Ukrainian]. 2. **Kleshchenko,** N. O. (2022). Unifikatsiia ta harmonizatsiia zakonodavstva: porivnialno-pravovyi aspekt [Unification and Harmonisation of Legislation: comparative legal aspects]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal – Legal scientific electronic journal, 4,* 29–31. https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-4/5 [in Ukrainian]. 3. **Krasnytska,** A. V. (2015). Vymohy, shcho stavliatsia do zastosuvannia yurydychnykh terminiv u normatyvno-pravovykh aktakh [Requirements for the Use of Legal Terms in Regulatory Legal Acts]. *Ukrainska mova v yurysprudentsii: stan, problemy, perspektyvy. Materialy XI Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii – The Ukrainian in Jurisprudence: status, problems, prospects. The proceedings of the XI International scientific and practical conference* (p. 244). Kyiv: Natsionalna akademiia vnutrishnikh sprav [in Ukrainian]. 4. **Krasnytska,** A. V. (2017). Problemy vykorystannia yurydychnykh terminiv u zakonodavstvi Ukrainy [Problems with the Use of Legal Terms in Ukrainian Legislation]. *Ukrainska mova v yurysprudentsii: stan, problemy, perspektyvy. Materialy XIII Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii – The Ukrainian in Jurisprudence: status, problems, prospects. The proceedings of the XIII International scientific and practical conference* (Ch. 1, pp. 99–102). Kyiv: Natsionalna akademiia vnutrishnikh sprav [in Ukrainian]. 5. **Krasnytska,** A. V., & Pidvysotskyi, V. V. (2019). *Yurydychne dokumentoznavstvo [Legal*

*Documentation Studies]*. Multymediinyi navchalnyi posibnyk. Kyiv: Natsionalna akademiia vnutrishnikh sprav. Retrieved from https://arm.naiau.kiev.ua/books/legal_documentation/info/lec5.html [in Ukrainian]. 6. **Lazariev,** V. V. (2023). Pryroda pravovykh poniat [Legal Concepts Nature]. *Aktualni problemy rozvytku suchasnoho prava: ukrainski realii ta zarubizhnyi dosvid. Materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii – Current Issues in the Development of Modern Law: Ukrainian realities and foreign experience. The proceedings of the International scientific and practical conference* (pp. 55–58). Rivne [in Ukrainian]. 7. **Lytvynenko**, O., Litvynenko, Ye., & Polovian, A. (2024). Anhlizmy yak dzherelo ukrainskoi terminolohii v haluzi tsyvilnoho zakhystu [Anglicisms as a Source of Ukrainian Terminology in the Field of Civil Protection]. *Ukrainskyi svit u naukovykh paradyhmakh – The Ukrainian World in Scientific Paradigms*, 51–54 [in Ukrainian]. 8. **Liubchenko,** M. I. (2015). *Yurydychna terminolohiia: poniattia, osoblyvosti, vydy [Legal Terminology: concepts, features, types]*. Kharkiv [in Ukrainian]. 9. **Naumyk,** A. (2023). Rozvytok yurydychnoho dokumentoznavstva v Ukraini yak osnova suchasnoi pravovoi ploshchyny [The Development of Legal Document Science in Ukraine as the Basis of the Modern Legal Sphere]. *Modern Vision of Implementing Innovations in Scientific Studies – The proceeding of the II International scientific and theoretical conference* (pp. 44–46). Sofia [in Ukrainian]. 10. **Onishchenko,** N. M., & Suniehin, S. O. (2023). Terminolohichna vyznachenist yak skladova derzhavno-pravovoho rozvytku: pytannia unifikatsii [Terminological Certainty as a Component of State and Legal Development: the Issue of Unification]. *Grail of Science, 24,* 164–174. https://doi.org/10.36074/grail-of-science.17.02.2023.026 [in Ukrainian]. 11. **Shemshuchenko,** Yu. S. (2004). Teoretychni problemy harmonizatsii zakonodavstva Ukrainy z yevropeiskym pravom [Theoretical Problems of Harmonising Ukrainian Legislation with European Law]. *Visnyk Akademii pravovykh nauk Ukrainy – Bulletin of the Academy of Legal Sciences of Ukraine, 3(38),* 106–112 [in Ukrainian].

***Козубай Інна Віталіївна*** – аспірантка кафедри української мови імені професора Л. А. Лисиченко, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди; вул. Алчевських, 29, м. Харків, 61002, Україна.

E-mail: kozubai.inna@hnpu.edu.ua

http://orcid.org/0000-0001-9667-8446

***Kozubai, Inna*** – PhD student at the Professor L. Lysychenko Ukrainian Language Department, H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University; 29 Alchevskikh st., Kharkiv, 61002, Ukraine.

Дата першого надходження статті до видання – 04 лютого 2026 р.
Дата прийняття статті до друку після рецензування – 04 березня 2026 р.
Дата публікації статті у виданні – 25 квітня 2026 р.

**CITATION**

**ДСТУ 8302:2015:** Козубай І. В. Вектори термінологічної динаміки цивілістики: від класичної догматики до цифрових девіацій. *Лінгвістичні дослідження*: зб. наук. пр. Харк. нац. пед. ун-ту імені Г. С. Сковороди / гол. ред. Н. В. Піддубна. Харків, 2026. Вип. 64. С. 320–331. DOI: https://doi.org/10.34142/23127546.2026.64.23

**APA:** Козубай І. В. (2026). Вектори термінологічної динаміки цивілістики: від класичної догматики до цифрових девіацій. *Лінгвістичні дослідження, 64,* 320–331. DOI: https://doi.org/10.34142/23127546.2026.64.23